

ΚΕΝΤΡΟΑΡΙΣΤΕΡΑ : ΕΝΑ ΩΡΙΜΟ ΑΙΤΗΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ - ΜΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗ ΔΙΕΞΟΔΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ.

1. Κεντροαριστερά : μία νέα στρατηγική πρόταση για το νέο ιστορικό κύκλο.

Στο κατώφλι του 21ου αιώνα η χώρα βρίσκεται αντιμέτωπη με μεγάλα προβλήματα και σοβαρές προκλήσεις. Η Ελλάδα μπαίνει σ' ένα **νέο ιστορικό κύκλο** - αυτόν που ονομάζουμε **κύκλο της Νέας Μεταπολίτευσης** - μ' ένα συσσωρευμένο όγκο άλυτων προβλημάτων του παρελθόντος, που λειτουργούν ως παραλυτικές ιστορικές εκκρεμότητες και στα οποία προστίθενται καθημερινά τα σύνθετα προβλήματα της σύγχρονης εποχής. **Με ανοιχτά όλα τα θεμελιώδη ζητήματα του παρόντος και της προοπτικής της και ταυτόχρονα με εξαντλημένες τις στρατηγικές που κυριάρχησαν στην προηγούμενη ιστορική περίοδο.**

Αυτό το **κενό στρατηγικής** είναι το κομβικό σημείο της κρίσης ταυτότητας όλων των πολιτικών κομμάτων. Είναι το πραγματικό υπόβαθρο της ρευστότητας και της κρίσης του πολιτικού συστήματος. Σ' αυτό έρχεται να απαντήσει η πρόταση για τη συγκρότηση της Κεντροαριστεράς.

Η **πρόταση για την Κεντροαριστερά** είναι λοιπόν **μία νέα στρατηγική πρόταση** στην ιστορική περίοδο της νέας μεταπολίτευσης. Αποτελεί το **νέο πολιτικό Σχέδιο** δημοκρατικής ανανέωσης και προοδευτικού εκσυγχρονισμού της Ελληνικής κοινωνίας. Είναι, κυρίως και πριν απ' όλα, **ζήτημα πολιτικό και προγραμματικό**, ζήτημα στο οποίο προέχουν οι ιδέες και οι πολιτικές πρωτοβουλίες και όχι τα σχήματα, οι θεσμικές ρυθμίσεις, τα διαδικαστικά προσαπαιτούμενα.

Για μας, η αντιμετώπιση του ζητήματος με όρους πολιτικής γεωγραφίας ή ιστορικότητας είναι το λιγότερο άγονη:

- Η Κεντροαριστερά δεν είναι μια νέα συνιστώσα μεταξύ Κέντρου και Αριστεράς.
- Δεν είναι μια κλασσική συμμαχία η μια συμπαράταξη δεδομένων κομματικών δυνάμεων με καθορισμένο χαρακτήρα και ρόλο (Αριστερά - Κέντρο).
- Ο προοδευτικός χώρος δεν ενοποιείται σήμερα στη βάση των ιστορικών ταυτίσεων, ώστε να αρκεί μια ιδεολογική ή οργανωτική ανασυγκρότηση.
- Η μεταδικτατορική αντιδεξιά - δημοκρατική παράταξη δεν είναι δεδομένη και πολύ περισσότερο δεν διαθέτει τα χαρακτηριστικά μιας πολιτικής πλειοψηφίας, με προγραμματική συνοχή και ενιαία στρατηγική.

Γι αυτό και υποστηρίζουμε : η συγκρότηση της Κεντροαριστεράς είναι μια ανοιχτή διαδικασία **σύγκλισης** και ταυτόχρονης **ανασύνθεσης** του προοδευτικού χώρου. Μια διαδικασία που μετασχηματίζει το πολιτικό και κοινωνικό τοπίο, αλλά ταυτόχρονα απαιτεί και διευκολύνει τον, επώδυνο ίσως, μετασχηματισμό των δυνάμεων που θα συμμετάσχουν.

Πρόκειται για το πείραμα μίας **στρατηγικής στροφής**, που δεν θα πετύχει με μοναχικές πορείες, ψευδεπίγραφες πολώσεις, κακέκτυπες επαναλήψεις του παρελθόντος. Για μια

μεγάλη προσπάθεια να συνδιαμορφώσουμε ένα **νέο Πολιτικό Υποκείμενο** του οποίου τις μορφές δεν μπορούμε να προεξοφλήσουμε. Για μια πρωτότυπη σύνθεση οράματος - ιδεών - αξιών - προγράμματος - δυνάμεων, που αφορά ολόκληρη την κοινωνία.

Οι διεργασίες για την Κεντροαριστερά πρέπει να αναμοχλεύσουν ολόκληρο το υπόστρωμα της κρίσης των κομμάτων, του πολιτικού συστήματος, της κοινωνίας. Να προκαλέσουν και να συγκρουστούν με εφησυχασμούς, παρωχημένες βεβαιότητες, στάσεις αυτάρκειας, απολιθωμένα στερεότυπα. Να υποκινήσουν έναν ανοιχτό, απροκατάληπτο, εξαντλητικό διάλογο πάνω σε προβλήματα θεωρίας, στρατηγικής, πολιτικής.

2. Πρωτοβουλίες διαλόγου άμεσα και παντού.

Ακριβώς επειδή η Κεντροαριστερά είναι το νέο Πολιτικό Σχέδιο, ο **διάλογος για την Κεντροαριστερά οδηγεί αναγκαστικά σε μία γενικευμένη συζήτηση των μεγάλων προβλημάτων της κοινωνίας, του πολιτικού συστήματος, της χώρας**. Διάλογος για τις τάσεις που διαφαίνονται, για τις εναλλακτικές στρατηγικές απαντήσεις, για την προοπτική. Ταράζει το τέλμα του πολιτικού πραγματισμού και εδώ βρίσκεται η δυναμική του.

Μας προκαλεί να εντάξουμε την πολιτική στον ανοιχτό ορίζοντα των ισχυρών προγραμματικών αναφορών, των μεγάλων μεταρρυθμίσεων, των κοινωνικών μετασχηματισμών, σ'ένα πλαίσιο αξιών και ανιδιοτέλειας. Μας προσφέρει τη δυνατότητα να κάνουμε πάλι επίκαιρη την αντίληψη για την πολιτική ως λειτουργία που ξεπερνά τη στεγνή διαχείριση, τους εφήμερους τακτισμούς, τα εσωκομματικά παιχνίδια.

Ο διάλογος για την Κ.Α. πρέπει να αρχίσει άμεσα. Αναμφίβολα η συγκρότησή της είναι **υπόθεση μακράς πνοής**. Οι διεργασίες στην κοινωνία και στην πολιτική σφαίρα δεν μπορούν να εκβιαστούν. Απαιτούνται κινήσεις προσεκτικές, σταθερά βήματα, πρωτοβουλίες που θα βοηθούν στην ωρίμανση του προβληματισμού. Όλα αυτά όμως δεν πρέπει να λειτουργήσουν ως **άλλοθι ακινησίας και παραπομπής του θέματος στις καλένδες**. Όσο είναι αλήθεια ότι το μεγάλο αυτό έργο δεν πρέπει να φθαρεί με άκαιρες ενέργειες, άλλο τόσο ισχύει ότι δεν πρέπει να καταλήξει **ένας ομιχλώδης οραματικός στόχος που απλώς θα εκφωνείται**, ενώ στην τρέχουσα πολιτική ζωή θα κυριαρχούν πρακτικές ρουτίνες και ανούσιες αντιπαράθεσεις.

Η υπόθεση της Κ.Α. θα ενισχυθεί και θα κινητοποιεί περισσότερους, αν συνδεθεί με τα βασικά προβλήματα της συγκυρίας, αν οι δυνάμεις που θα τη συγκροτήσουν αποδεικνύουν καθημερινά την ηγετική τους ικανότητα και την προωθητική τους δύναμη στα σημερινά μέτωπα ανανέωσης και εκσυγχρονισμού της ελληνικής κοινωνίας.

Οι δυνάμεις εκκίνησης του διαλόγου βρίσκονται κατά κύριο λόγο μέσα στο ΠΑΣΟΚ και στο ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟ και βεβαίως στον ευρύτατο χώρο των μη ενταγμένων αριστερών πολιτών. Αναμφίβολα ένας διάλογος κορυφής ΠΑΣΟΚ-ΣΥΝ θα δώσει μία μεγάλη ώθηση στην υπόθεση. Το υποστηρίζουμε και θα εργαστούμε γι αυτό. Και θα αντιταχθούμε στο να εγκλωβιστεί αυτός ο διάλογος σε μια λογική μέσων όρων, ή να εκφυλιστεί σε μια διαπραγμάτευση χωρίς ουσιαστικό περιεχόμενο. **Δεν μπορεί όμως να περιοριστεί εκεί.**

Ο διάλογος αφορά όλες τις δυνάμεις του προοδευτικού εκσυγχρονισμού, του δημοκρατικού σοσιαλισμού, της οικολογίας, των νέων ριζοσπαστικών κινημάτων γνώμης. Πρέπει να αγκαλιάσει σύνολα, πρόσωπα. Να ενεργοποιήσει λανθάνουσες δυνατότητες μέσα στην κοινωνία. Να γίνει υπόθεση όλων μας.

3. Ο ιστορικός κύκλος που κλείνει.

Το κλείσιμο του προηγούμενου ιστορικού κύκλου βρίσκει την κοινωνία και τις πολιτικές δυνάμεις αντιμέτωπες με εκκρεμότητες, αδιέξοδα, αρνητικές εμπειρίες. Γίνεται, όλο και περισσότερο, φανερό ότι τα πολιτικά υποδείγματα που κυριάρχησαν σ' όλη την προηγούμενη περίοδο έχασαν την όποια προωθητική τους δύναμη, εξάντλησαν κάθε δυνατότητα να συσπειρώσουν και να εμπνεύσουν.

- Στις σημερινές συνθήκες είναι πια αδύνατο να οικοδομηθεί ένας κοινωνικός συνασπισμός γύρω από το δημόσιο τομέα της οικονομίας με εργαλείο ένα κράτος παροχών και να εξασφαλιστεί η κοινωνική συνοχή μέσω μιας επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής.
- Το ίδιο αδύνατο είναι να εκφραστεί το νέο κοινωνικό μπλοκ μονοκομματικά, μέσα από έναν ασπόνδυλο προγραμματικό πολυσυλλεκτισμό και να αποκτήσει ιδεολογική συνοχή μέσω μίας λαϊκίστικης μυθολογίας.
- Το τρίπτυχο αγορά - φιλελεύθερη δημοκρατία - καπιταλισμός αποδείχθηκε ότι όχι μόνο δεν αποτελεί μονόδρομο, αλλά ότι επιτείνει την κοινωνική κρίση. Και ταυτόχρονα γίνεται πια συνείδηση ότι το «λαϊκίστικο υπόδειγμα» και ο κρατισμός δεν αποτελούν βιώσιμη και πειστική εναλλακτική απάντηση.
- Η συγκρότηση μιας νέας πολιτικής πλειοψηφίας στη βάση της πολωτικής αντιπαράθεσης «ήλιου - σκότους» είναι και αδιέξοδη και αδύνατη.
- Η ελληνική κοινωνία έχει ανάγκη και δυνατότητες για μία **νέα σύνθεση** που θα βασίζεται σ' ένα **συνεκτικό πρόγραμμα**.
- Για πρώτη φορά σήμερα είναι δυνατό ν' αλλάξει ο τύπος του κομματικού ανταγωνισμού ΠΑΣΟΚ / Ανανεωτικής Αριστεράς. Να αφήσουμε πίσω μας την λογική της **«ντε-φάκτο δομικής απόκλισης συμφερόντων»**, που οδηγούσε σε μία αδιέξοδη, παραλυτική πολωτική αντιπαράθεση. Να περάσουμε στην περίοδο της προγραμματικής άμιλλας, της παράλληλης ανανέωσης, της αμοιβαίας ενίσχυσης.
- Η ισχυροποίηση των εκσυγχρονιστικών - μεταρρυθμιστικών δυνάμεων μέσα στο ΠΑΣΟΚ και η ηγετική παρουσία Σημίτη, ενισχύουν την τάση ανανέωσης και ανασυγκρότησής του ως σύγχρονου σοσιαλιστικού κόμματος. Δρουν καταλυτικά για τη διαμόρφωση ενός νέου κλίματος μέσα στον προοδευτικό χώρο, σηματοδοτούν μια ιστορική ευκαιρία.
- Η εκλογική επιτυχία του ΣΥΝ δρά απελευθερωτικά για τις δυνάμεις της Ανανεωτικής Αριστεράς από το αίσθημα πολιτικής ανασφάλειας. Ενώ ταυτόχρονα, κερδίζει έδαφος η αντίληψη ότι η προγραμματική ανανέωση και ο πρωταγωνιστικός πολιτικός ρόλος δεν θα κατακτηθούν μέσα από μία μοναχική πορεία περιχαράκωσης.

Δεν είναι λοιπόν τυχαίο που ο διάλογος για την Κ.Α. ανοίγει, καθώς κλείνει ο ιστορικός κύκλος της μεταπολίτευσης. Και αυτό ερμηνεύει την ακλόνητη πεποίθησή

μας ότι αυτός ο διάλογος αφορά όλη την κοινωνία, τα προβλήματα και την κρίση της. Και εκεί πρέπει πρωταρχικά να προσανατολιστεί.

4. Το κεντρικό πρόβλημα : εκσυγχρονισμός ή καθυστέρηση.

Στην Ελληνική κοινωνία εκκρεμεί μια συνθετική απάντηση στην κρίση, που θα δώσει τέλος στον **ιστορικό μετεωρισμό** της χώρας μεταξύ Δύσης-Ανατολής, ευρωπαϊσμού-εθνοκεντρισμού, κράτους δικαίου-κράτους πελατών, ανεκτικότητας-αυταρχισμού. Η διαιώνιση και αναπαραγωγή αυτών των διλημμάτων βρίσκονται πίσω από τη **δομική ακινησία της προηγούμενης δεκαετίας**, οδηγούν στην παραγνώριση των διεθνών ανακατατάξεων και πιέζουν προς μία εθνοκεντρική αναδίπλωση, **διαπερνούν οριζόντια όλα τα πολιτικά κόμματα** συμβάλλοντας στην προγραμματική σύγχυση και στην κρίση φυσιογνωμίας τους, καθελώνουν τον πολιτικό ανταγωνισμό αλλά και τον «κοινό νού». Και καθώς διαπλέκονται με τα νέα προβλήματα που θέτουν σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο η ραγδαία διεθνοποίηση και η κατάρρευση του διπολικού κόσμου, η έκρηξη των ΜΜΕ και η περιβαλλοντική υποβάθμιση, οδηγούν σε μία **κρίση πολυεπίπεδη και διάχυτη, μια κρίση χωρίς επίκεντρο**.

Η σημερινή κατάσταση της χώρας αλλά και το ανοιχτό στοίχημα της προοπτικής της, συμπυκνώνεται στο **δίλλημα «εκσυγχρονισμός ή καθυστέρηση»**, που διαπερνά κάθε πτυχή της πολιτικής ζωής και της κοινωνίας.

Για μάς, ο εκσυγχρονισμός δεν είναι μια **διαδικασία ουδέτερη**, αλλά αντίθετα μια διαδικασία βαθύτατα πολιτική, ζωντανή και ανατρεπτική. Είναι το αναπόφευκτο αλλά και ταυτόχρονα **προνομιακό πεδίο αντιπαράθεσης με το νέο-φιλελευθερισμό και το συντηρητισμό κάθε απόχρωσης**. Το πεδίο στο οποίο οι δυνάμεις της Κεντροαριστεράς μπορούν να θεμελιώσουν την εναλλακτικότητα των προτάσεών τους και να διαμορφώσουν τη σύγχρονη ιστορική τους ταυτότητα.

- Απορρίπτουμε εκείνη η την αντίληψη, που στο όνομα του εκσυγχρονισμού επιδιώκει αποκλειστικά την οικονομική μεγέθυνση, αδιαφορώντας για την αύξηση της ανεργίας, της φτώχειας, του κοινωνικού αποκλεισμού. Την αντίληψη που στην ουσία θέλει την **αγορά**, απαλλαγμένη από οποιεσδήποτε πολιτικές ρυθμίσεις, να γίνεται η ίδια το **αποκλειστικό και κυρίαρχο πολιτικό υποκείμενο**. Την αντίληψη που πριμοδοτεί τη συρρίκνωση μιας ήδη ελλειμματικής δημοκρατίας.

- Απορρίπτουμε όμως και τη λογική που αντιπαράτίθεται και χλευάζει τον εκσυγχρονισμό, από θέσεις μίας υποτιθέμενης αριστερής αυθεντικότητας. Που ανασύρει από το παρελθόν αρχαϊκά εργαλεία σκέψης για να απαντήσει σε σύγχρονα, πρωτότυπα προβλήματα ή καταφεύγει στη γενικόλογη ρητορεία.

- Θεωρούμε κρίσιμο ζήτημα, για **να μη χαθεί μία ακόμα ιστορική ευκαιρία**, το να βγουν οι δυνάμεις της Κεντροαριστεράς από μία στάση αμηχανίας, απολογητισμού, άμυνας, που εκχωρεί στην πράξη σε άλλους την έκφραση του ριζοσπαστισμού και της αριστεράς. Να αναπτύξουν μέτωπα στα αναχρονιστικά στερεότυπα, στην ατολμία, στην προγραμματική

ασυναρτησία. Να μην επιτρέψουν να καταντήσει ο εκσυγχρονισμός ένα άψυχο ιδεολόγημα, αλλά να τον κάνουν **ζωντανό, αυθεντικό πολιτικό και κοινωνικό κίνημα**.

Στη σημερινή φάση, ο εκσυγχρονισμός για τον οποίο αγωνιζόμαστε έχει συγκεκριμένο περιεχόμενο και κατευθύνσεις στα ζητήματα της εξωτερικής πολιτικής, της οικονομίας, του πολιτικού συστήματος :

- Επιδιώκουμε την ήττα της αντίληψης που θέλει να γίνει ο **εθνικισμός η «μαμμή» της νέας ιστορικής περιόδου** και θεωρούμε αυτό το ζήτημα εξαιρετικά κρίσιμο για το μέλλον της χώρας.

Δεν είναι μόνο η δημαγωγία σημαντικού τμήματος της Ν.Δ. και η σκόπιμη αποφυγή κάθε σαφούς τοποθέτησης πάνω στα ζητήματα αυτά από τη μεριά της ηγεσίας της για λόγους μικροκομματικής εκμετάλλευσης, που επιβάλλει μια τέτοια στάση. Είναι επίσης που ο ίδιος ο προοδευτικός χώρος διεμβολίζεται από την εθνικιστική ρητορεία, τον ανορθολογισμό, τον «ελληνο-ορθόδοξο» εθνοκεντρισμό και αντιευρωπαϊσμό, από στάσεις ρατσισμού και ξενοφοβίας.

- Θεωρούμε τον **Ευρωπαϊσμό**, συστατικό στοιχείο της ταυτότητας της Κεντροαριστεράς. Πιστεύουμε ότι η σαφής και σταθερή επιλογή της ενεργητικής ένταξης της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι στρατηγική επιλογή που αφορά πρωταρχικά τους εργαζόμενους και τα πιο αδύνατα κοινωνικά στρώματα.

Και πιστεύουμε στην ανάγκη **να αποκρουστούν σταθερά και πειστικά μέσα στην κοινωνία αντιλήψεις καλυμμένου ή ανοιχτού ευρωσκεπτικισμού**.

- Οφείλουμε να αντιπαρατεθούμε με σαφήνεια στις λαϊκίστικες πιέσεις για την εγκατάλειψη της προσπάθειας να σταθεροποιηθούν τα οικονομικά μεγέθη. Έχουμε όμως επίγνωση ότι, και στη χώρα μας και σ' ολόκληρη την Ευρώπη, οι δυνάμεις της Αριστεράς παρουσιάζουν ένα **σοβαρό προγραμματικό έλλειμμα** στην επεξεργασία σύγχρονων πολιτικών που να συνδέουν την αναγκαία δημοσιονομική εξυγίανση με την κοινωνική πολιτική, την παραγωγική αναδιάρθρωση, την αντιμετώπιση του δραματικού προβλήματος της απασχόλησης, στις σημερινές συνθήκες μιας παγκοσμιοποιημένης οικονομίας.

Ξέρουμε ότι τα ερωτήματα, με ποιές πολιτικές θα ανασυγκροτήσουμε την κοινωνία μας ως **κοινωνία αλληλεγγύης** και ποιό θα είναι το περιεχόμενο ενός **νέου, προωθητικού «κοινωνικού συμβολαίου»** τώρα που το πελατειακό κράτος-παροχών μοιάζει να καταρρέει, είναι ερωτήματα ανοιχτά.

- Θα εργαστούμε ώστε η νέα «ημερήσια διάταξη» για την αναζωογόνηση και την διεύρυνση της δημοκρατίας στο πολιτικό σύστημα και στην κοινωνία να συμπεριλάβει όλα τα «παλιά» και τα σύγχρονα προβλήματα.

Θα συγκρουστούμε με την αδυσώπητη τάση συρρίκνωσης της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας σε μιά δημοκρατία παθητικής συναίνεσης. Θα δώσουμε στην Κεντροαριστερά τον χαρακτήρα ενός εγχειρήματος που **μπορεί να διαψεύσει το αναπόφευκτο μιάς Δημοκρατίας όλο και πιο υποβαθμισμένης**, στην οποία ολιγαρχικοί μηχανισμοί πολιτικής, οικονομικής και εκδοτικής εξουσίας, διαχειρίζονται την «κοινή γνώμη», χωρίς την διαμεσολάβηση διαφοροποιημένων μαζικών οργανώσεων.

Θα εργαστούμε ταυτόχρονα, ώστε η Δημοκρατική αναδιοργάνωση της πολιτικής και της κοινωνίας να διασφαλίσει και να διευρύνει τα δημοκρατικά δικαιώματα των νέων, των γυναικών, των εθνοτικών, θρησκευτικών και πολιτισμικών μειονοτήτων.

- Υποστηρίζουμε ότι : **η κρίση του πολιτικού συστήματος της χώρας είναι πριν απ' όλα κρίση ταυτότητας και στρατηγικής των κομμάτων.** Από δω προκύπτει η αυξανόμενη κρίση αξιοπιστίας της πολιτικής. Αν δεν επικεντρώσουμε εδώ την ανάλυση και την πρακτική μας, οδηγούμαστε στην ηθικολογική καταγγελία των κομμάτων και της πολιτικής, ενισχύουμε την τάση την οποία υποτίθεται καταπολεμάμε, δηλαδή την υπονόμηση της πολιτικής λειτουργίας, την απόσταση της πολιτικής από κοινωνικές αναφορές και διεργασίες.

Είναι η ασάφεια των επιλογών, η έλλειψη συνεκτικής στρατηγικής, η προγραμματική σύγχυση, η **«κεντροποίηση» των κομμάτων στο όνομα του πολυσυλλεκτισμού**, που πριμοδοτούν την άποψη της κατάργησης των διακρίσεων ανάμεσα σε προοδευτική και συντηρητική πολιτική, που κάνουν τα κόμματα και τις ηγετικές τους ομάδες να μοιάζουν μεταξύ τους.

Σ' αυτό το ομιχλώδες πολιτικό τοπίο, δεν είναι τυχαίο ότι η περίφημη «διακομματική συνεννόηση» γίνεται το φάρμακο, το αντίδοτο στο κενό σκέψης προτάσεων, διακριτών πολιτικών κατευθύνσεων.

5. Κεντροαριστερά : Ένα σχέδιο αναγκαίο και ρεαλιστικό.

Όλα τα παραπάνω κάνουν την υπόθεση της Κ.Α. υπόθεση αναγκαία και δραματικά επείγουσα. Και ταυτόχρονα μια υπόθεση ρεαλιστική όσο ποτέ. Υπάρχει, ως θετική πολιτική προϋπόθεση, μιά πολύτιμη παρακαταθήκη ιδεών, αξιών, προγραμματικών επιλογών του ρεύματος του δημοκρατικού σοσιαλισμού. Υπάρχουν οι πολιτικοί στόχοι και οι κατευθύνσεις της στρατηγικής του δημοκρατικού-προοδευτικού εκσυγχρονισμού, όπως διαμορφώθηκαν σε σύγκρουση και αντιπαράθεση με το νεοφιλελεύθερο και το λαϊκίστικο «υπόδειγμα» . Υπάρχουν μέσα στην κοινωνία διάσπαρτες, ζωντανές δυνάμεις δημοκρατικής ανανέωσης και εκσυγχρονισμού.

Η συγκρότηση της Κεντροαριστεράς είναι ταυτόχρονα ένα **έργο δύσκολο**, που απαιτεί μια titάνια προσπάθεια, ώστε **να υπερνικηθούν μεγάλες κοινωνικές και πολιτικές αδράνεις και αντιστάσεις.**

Οι δυνάμεις του λαϊκισμού και της καθυστέρησης, του συντηρητισμού και του αυταρχισμού, του «αριστερού» αναχρονισμού και της δημαγωγίας είναι παρούσες και συνεχίζουν να δίνουν μάχες οπισθοφυλακών.

Θα απαιτηθούν λοιπόν συγκρούσεις με κατεστημένες αντιλήψεις, παρωχημένες απόψεις, στάσεις αλαζονείας. Θα χρειαστεί μία μάχη με μεγάλα και μικρά συμφέροντα διάχυτα μέσα στην κοινωνία, που θα κριθεί από την πολιτική βούληση, τη στρατηγική διορατικότητα, την προγραμματική καινοτομία, την ανιδιοτέλεια των πρωταγωνιστών της.

Σ' αυτή τη μάχη, όσοι υπογράφουμε αυτές τις σκέψεις, στρατευόμαστε με όσες δυνάμεις διαθέτουμε.